SVAZ PRŮMYSLU A DOPRAVY
ČESKÉ REPUBLIKY

V PRAZE DNE 16. ŘÍJNA 2026

Stanovisko k Evropskému inovačnímu aktu

Executive Summary

Svaz průmyslu a dopravy ČR (SP ČR) podporuje cíl European Innovation Act (EIA) posílit konkurenceschopnost Evropské unie, urychlit přenos výsledků výzkumu a vývoje do praxe a zlepšit podmínky pro vznik, růst a škálování inovativních firem. Za zvláště přínosné považujeme snahu o využití veřejných zakázek jako nástroje podpory inovací, větší zapojení startupů a malých a středních podniků, podporu financování založeného na duševním vlastnictví a rozvoj regulatorních sandboxů.

Současně však upozorňujeme, že úspěch iniciativy bude záviset především na jednoduchosti, právní jistotě a praktické využitelnosti navrhovaných opatření. European Innovation Act by neměl vytvářet nové administrativní bariéry ani oslabovat ochranu duševního vlastnictví, obchodního tajemství a průmyslového know-how.

SP ČR proto podporuje European Innovation Act za předpokladu, že výsledná legislativa:

- zachová silnou ochranu duševního vlastnictví a obchodního tajemství,
- ponechá dostatečnou flexibilitu při zadávání výzkumných a vývojových zakázek,
- bude otevřená spolupráci s důvěryhodnými partnery mimo EU,
- nezavede nové certifikační a administrativní povinnosti,
- vytvoří funkční návaznost mezi výzkumem, demonstrací, prvním zákazníkem a komercializací.

1. Podpora celého inovačního řetězce

Evropa netrpí nedostatkem kvalitního výzkumu, ale především nedostatečnou schopností převádět výsledky výzkumu do úspěšných produktů, služeb a rychle rostoucích firem. European Innovation Act by proto měl podporovat celý inovační cyklus:

výzkum → vývoj → demonstrace → pilotní provoz → první zákazník → komercializace → scale-up.

SP ČR považuje za klíčové, aby nové nástroje byly propojeny s existujícími evropskými a národními programy podpory výzkumu, inovací a financování. Samotné zvýšení výdajů na výzkum a vývoj neodstraní evropský

TELEFON (+420) 731 829 128 | E-MAIL SPCR@SPCR.CZ
WEB WWW.SPCR.CZ | ADRESA FREYOVA 948/11, 190 00 PRAHA 9
ZAPSANÝ VE SPOLKOVÉM REJSTŘÍKU, VEDENÉM MĚSTSKÝM SOUDEM V PRAZE ODDÍL L, VLOŽKA 3148.
IČO: 00536211, DIČ: CZ00536211.

ČLEN BUSINESSEUROPE

inovační deficit, pokud nebude existovat funkční návaznost mezi jednotlivými fázemi technologického rozvoje.

SP ČR navrhuje:

- vytvořit jasnou návaznost mezi R&D procurementem a následnými demonstračními a komerčními zakázkami,
- umožnit pilotní a demonstrační provoz v rámci podporovaných projektů,
- propojit European Innovation Act s nástroji financování komercializace a scale-upu,
- podporovat vznik prvních referenčních zákazníků pro inovativní technologie.

2. Veřejný sektor jako první zákazník inovací

Veřejný sektor může sehrát zásadní roli při vytváření prvotní poptávky po inovativních řešeních a urychlení jejich vstupu na trh.

SP ČR podporuje opatření, která usnadní přístup startupů, spin-off společností a malých a středních podniků k veřejným zakázkám. Za pozitivní považujeme zejména omezení nepřiměřených kvalifikačních požadavků, finančních záruk a důraz na kvalitu a inovativnost řešení.

Při prokazování finanční způsobilosti by neměl být rozhodujícím kritériem výhradně historický obrat. Vedle účetních výkazů by měly být uznávány také podnikatelské plány, získané investice, venture kapitál nebo hodnota duševního vlastnictví.

SP ČR navrhuje:

- důsledně uplatňovat princip proporcionality při kvalifikačních a finančních požadavcích,
- umožnit využívání zálohových plateb,
- připravit vzorové smlouvy pro inovační zadávání,
- poskytovat metodickou podporu veřejným zadavatelům,
- zajistit spolufinancování prvních nákupů inovativních řešení,
- vytvořit jasnou návaznost mezi úspěšným pilotním projektem a následným komerčním využitím.

3. Kvalita a inovační přínos musí mít přednost před nejnižší cenou

U výzkumných a vývojových projektů nemůže být nejnižší cena hlavním kritériem úspěchu. SP ČR podporuje přístup založený na hodnocení kvality, technologické úrovně, inovačního potenciálu a celkových nákladů životního cyklu řešení.

Současně však doporučujeme zachovat dostatečnou flexibilitu pro veřejné zadavatele. Příliš rigidní nastavení povinných vah jednotlivých hodnoticích kritérií nemusí odpovídat specifikům jednotlivých projektů.

SP ČR podporuje:

- využívání principu nejlepšího poměru ceny a kvality,
- důraz na technologický přínos a schopnost následné komercializace,

- hodnocení celkových nákladů životního cyklu,
- možnost přizpůsobit hodnoticí kritéria konkrétnímu projektu.

4. Ochrana duševního vlastnictví a obchodního tajemství

Silná ochrana duševního vlastnictví představuje základní podmínku investic do inovací. SP ČR proto podporuje výchozí princip návrhu, podle kterého duševní vlastnictví vytvořené v rámci projektu zůstává ve vlastnictví dodavatele.

Tento princip je klíčový pro schopnost startupů a inovativních firem získávat investice, vstupovat na nové trhy a dále rozvíjet technologie vytvořené v rámci veřejně podporovaných projektů.

Zásahy veřejných zadavatelů do nakládání s duševním vlastnictvím musí být výjimečné, přiměřené a založené na jasně definovaných podmínkách.

SP ČR požaduje:

- výslovně chránit background IP, obchodní tajemství a know-how existující před zahájením projektu,
- omezit přístup třetích stran pouze na rozsah nezbytný pro provoz, údržbu a interoperabilitu,
- zavést přiměřené časové lhůty pro případné námitky zadavatele,
- zachovat převod IP nebo nucené licencování pouze jako krajní řešení,
- uznat ochranu výsledků prostřednictvím obchodního tajemství vedle patentové ochrany,
- respektovat dlouhé komercializační cykly některých technologií a průmyslových odvětví.

5. Evropský rámec pro oceňování duševního vlastnictví

SP ČR podporuje vznik evropského rámce pro oceňování duševního vlastnictví a rozvoj financování založeného na nehmotných aktivech. Standardizované přístupy mohou usnadnit startupům a inovativním firmám přístup ke kapitálu a zvýšit důvěru investorů.

Tento rámec však musí zůstat dobrovolný a nesmí se stát faktickou podmínkou přístupu k financování, veřejné podpoře nebo evropským programům.

SP ČR navrhuje:

- zachovat dobrovolnost oceňovacího rámce,
- nezavádět nové certifikační nebo reportovací povinnosti,
- zajistit využitelnost také pro software, algoritmy, datová aktiva a know-how,
- umožnit ocenění know-how bez zveřejňování jeho obsahu,
- zajistit vysokou úroveň ochrany důvěrných informací,
- propojit rámec s nástroji IP-backed financování prostřednictvím EIF, InvestEU a národních rozvojových bank,
- urychlit implementaci oproti navrhovanému časovému harmonogramu.

6. Regulatorní sandboxy musí poskytovat právní jistotu

SP ČR podporuje regulatorní sandboxy jako nástroj pro testování inovativních technologií v reálném prostředí. Jejich přínos však bude omezený, pokud zůstanou pouze na úrovni nezávazných doporučení.

Sandboxy musí poskytovat skutečnou právní jistotu, jasné procesy a efektivní komunikaci s regulačními orgány.

SP ČR navrhuje:

- vytvořit stálé zázemí pro tvorbu evropského rámce pro regulatorní sandboxy, nejlépe v JRC
- zřídit národní kontaktní místa,
- stanovit a dodržovat předvídatelné lhůty pro vyřízení žádostí,
- zajistit koordinaci všech relevantních regulačních orgánů,
- podporovat přeshraniční uznávání výsledků sandboxů,
- využívat zkušenosti ze sandboxů při úpravách regulatorního rámce.

Současně musí zůstat zachována ochrana zdraví, bezpečnosti, spotřebitelů a osobních údajů.

7. Otevřenost vůči důvěryhodným partnerům

SP ČR podporuje posilování evropské technologické autonomie a snižování strategických závislostí. Technologická autonomie by však neměla být zaměňována za technologickou soběstačnost nebo protekcionismus.

Evropské firmy musí mít možnost spolupracovat s nejlepšími dostupnými partnery a využívat špičkové technologie bez ohledu na jejich geografický původ, pokud neexistují objektivní bezpečnostní nebo strategická rizika.

SP ČR navrhuje:

- zachovat otevřenost vůči důvěryhodným partnerům ze třetích zemí,
- umožnit plnohodnotné zapojení subjektů ze zemí přidružených k programu Horizon Europe,
- posuzovat skutečné umístění výzkumných a výrobních aktivit v EU, nikoli pouze vlastnickou strukturu,
- aplikovat požadavky na evropský původ na úrovni projektu nebo konsorcia, nikoli každého partnera samostatně.

8. Ochrana obchodního tajemství a průmyslového know-how

V řadě průmyslových odvětví, zejména v chemickém průmyslu, představuje hlavní konkurenční výhodu procesní know-how, výrobní postupy a další nepatentované výsledky výzkumu a vývoje.

European Innovation Act musí zajistit jejich účinnou ochranu.

SP ČR požaduje:

- jednoznačné oddělení výsledků vzniklých v projektu od existujícího know-how dodavatele,

- možnost ocenění know-how bez jeho zveřejnění,
- zveřejňování pouze agregovaných dat o IP transakcích,
- zavedení vysokých standardů kybernetické bezpečnosti a ochrany dat,
- výslovné potvrzení, že oceňovací rámec není podmínkou financování nebo účasti v programech EU.

9. Specifické připomínky farmaceutického sektoru

SP ČR podporuje rozvoj farmaceutických inovací, současně však upozorňuje na nutnost zachovat rovnováhu mezi podporou inovací a dostupností zdravotní péče.

Některá ustanovení návrhu mohou vytvářet riziko nepřímého prodlužování exkluzivity léčivých přípravků a komplikovat vstup generických a biosimilárních léčiv na trh.

SP ČR proto navrhuje:

- jednoznačně definovat pojem „regulatory exclusivities for pharmaceuticals“,
- výslovně potvrdit, že European Innovation Act nemění pravidla týkající se patentů, SPC, Bolar výjimek ani ochrany registračních dat,
- zaměřit hodnocení na kvalitu a ekonomický přínos patentů, nikoliv na jejich počet,
- zvýšit transparentnost údajů o době trvání patentové ochrany a dalších relevantních právech.
- Ocenění podle rámce EIA nesmí samo o sobě zakládat domněnku platnosti či rozsahu výlučných práv ani nahrazovat posouzení podle pravidel hospodářské soutěže.

Závěr

Svaz průmyslu a dopravy ČR podporuje European Innovation Act jako významnou příležitost pro posílení evropské konkurenceschopnosti, technologického rozvoje a schopnosti evropských firem růst na globálních trzích.

Aby však iniciativa naplnila své ambice, musí být výsledná legislativa jednoduchá, předvídatelná a orientovaná na reálné potřeby podniků. Klíčovými principy by měly být ochrana duševního vlastnictví, podpora komercializace výzkumu, otevřenost vůči důvěryhodným partnerům, minimalizace administrativní zátěže a vytvoření podmínek pro úspěšný přechod od výzkumu k trhu.